

18-343/С

Извештај
за извршен надзор на законитоста на
работата од областа на животната средина на
општина Гевгелија

Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-1092/2 од 16.02.2021 година, а врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање со бр. 18-1092/1 од 16.02.2021 година, на ден 07.10.2021 година изврши надзор на законитоста на работата во општина Гевгелија.

Надзорот е извршен врз основа на претходна најава до општината Гевгелија од страна на министерството и тоа за следните области од законите за животна средина:

1. Постапка за одобрување на елаборати за животна средина
2. Постапка за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола
3. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на управување со отпадот.
4. Надзор на надлежностите на органите на општината, од областа на заштита на водите.
5. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на заштита од бучава во животната средина

Претставници од општина Гевгелија присутни при вршењето на надзорот беа: Мите Кречев, Ана Ристова, Слободан Дичев и Елена Колев.

Во однос на првата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје која се однесува на спроведување на постапката за одобрување на елаборати за животната средина комисијата утврди дека: во општина Гевгелија се увиде дека се спроведува постапката за одобрување на елаборати за заштита на животната средина и за истите се води регистер на издадени елаборати, но немаат лице овластено за одобрување на елаборати.

По однос на втората точка која се однесува на спроведување на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата е утврдено дека согласно активностите кои произлегуваат од Законот за животна средина општината ја спроведува постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи како и нивно обновување, но притоа се констатира повеќе недостатоци. Општината има спроведено 10 постапки за Б-ДУОП и Б-ИЕД, како и нивно обновување, немаат дозволи во постапка и истите се одговараат во рок. Но истите не се доставувани до МЖСПП согласно обврската од член 126 став 5 од законот за животна средина. Вработениот кој ги издава нема писмено овластување, од страна на комисијата им беше укажано дека е потребно да се изготви такво овластување. Исто така беше констатирано дека не се постапува согласно член 129 од Законот за Животна средина, односно не се изработуваат решенија за надоместоци кои се должни да ги плаќаат

операторите на инсталациите. Потребно е под итно да се отклонат недостатоците кои се спротивни на законот, како неизготвување на решение за надоместоци и достава на копија од издадените дозволи до МЖСПП каде се води регистар на издадени Б-ИЕД.

По однос на обврските согласно Законот за животна средина :

- Нема донесено нов ЛЕАП, последниот е од 1997 година.
- Општината ја нема исполнето обврската согласно член 154 од ЗЖС, нема донесено надворешен план за вонредни состојби.
- Општината има донесено План за спроведување на инспекциски надзор за 2021 година кој се спроведува и за истиот доставува извештаи.
- Општината има назначено лице за овластен инспектор за животна средина.
- Нема воспоставено катастер согласно член 42 и не доставува податоци до МЖСПП.
- Општината се изјасни дека ја известува јавноста за состојбата во животната средина преку веб страницата.

Согласно третата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за управување со отпадот

- Општината се изјасни дека има донесено Регионален план за управување со отпад.
  - Општината има донесено Програма за управување со отпад
  - Општината нема определено локација на која треба да се постават претоварни станици согласно член 37 од ЗУО бидејќи немало потреба од истите.
  - Општината не подготвува консолидиран извештај со податоци доставени од правни и физички лица кои вршат дејности на собирање, транспортирање складирање, третман, преработка, отстранување и промет на отпадот согласно член 39 од ЗОУ туку дадено било правото на правните и физичките лица консолидираните извештаи да ги доставуваат до стручниот орган во МЖСПП.
  - Во општината немало воспоставено и пропишано посебни правила за постапување со комуналниот и со другите видови на неопасен отпад на својата територија согласно член 43 од ЗОУ.
  - На територијата на општината има основано јавно претпријатие за собирање транспортирање и третман на комуналниот и други видови на неопасен отпад ЈПКД „Комуналец“ Гевгелија.
  - Во општината имало определено место-Депонија за третман и отстранување на неопасен и на инертен отпад.
- Општината не врши постојан мониторинг на управувањето со неопасен отпад.
- Општината се изјасни дека има организирано информативен систем на локално ниво, со кој се обезбедува собирање и презентирање на податоци за општата состојба во врска со управувањето со неопасниот отпад согласно член 113 од ЗУО, Посебен систем 48.
  - општината се изјасни дека не води Катастар за својата територија, во кој ќе се евидентираат создавачите на неопасен отпад согласно член 116 од ЗУО преку ЈПКД „Комуналец“ Гевгелија.
  - Општината има склучено договор со Елколект за управување со електрична и електронска опрема, и со Го Грин за управување со отпад од батерии и акумулатори, додека со колективен постапувач со отпад од пакување нема склучено договор.

-Општината спроведува инспекциски надзор во областа на животната средина од страна на вработениот овластен инспектор за животна средина и истиот поседува лиценца, но вработениот е пред пензија и нема назначено замена иако постапката за овластен инспектор трае подолго време.

-Овозможува остварување на правото на пристап до јавни информации преку лично присуство на заинтересираните граѓани во просториите на општината и преку јавни расправи.

Во однос на систематизација на работни места на општината во делот на животната средина, во текот на надзорот беше образложено дека општината има систематизирано едно работно место на кое има еден вработен - Советник за урбанизам и екологија на кое работи лице со градежен факултет.

Согласно четвртата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Гевгелија, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за водите:

-Општината преку ЈПКД Комуналец има прибавено дозвола за користење на вода од подземни водни тела во месноста Мрзенска Ада, како и дозвола за користење на вода од бунарско подрачје Моин за водоснабдување на Гевгелија согласно член 26 и 28. Исто така општината има прибавено Дозвола за испуштање отпадни води од пречистителна станица за отпадни води во река Вардар согласно член 79 од ЗВ.

-Општината при издавање на Б интегрирани еколошки дозвола утврдува дали инсталацијата за активностите и дејностите за кои се издава дозвола за користење и дозвола за испуштање ги има прибавено од Министерство за животна средина и просторно планирање.

-Општината има донесено одлуки за потребата за определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот и истите со барање и Елаборати се доставени до Министерство за животна средина и просторно планирање.

- Општината врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тлињата и врши пречистување согласно член 113 од ЗВ. Исто така, внимава согласно член 116 ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и пречистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман. Во прашалникот е одговорено дека има Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води, но истата не е доставена до Министерството за животна средина и просторно планирање и неможе да се утврди дали е согласно член 114 од ЗВ.

-Општината нема донесено Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ.

- Општината има донесено Оперативниот план за заштита и одбрана од поплави согласно член 126 ЗВ, но истиот не е доставен до Министерство за животна средина и просторно планирање. Општината презема мерка за заштита и одбрана од поплави.

- Општината го определува крајбрежниот заштитен појас за водотеците согласно член 131 и укажано е доколку не е уреден согласно член 132 да го уреди истиот.

-Советот на општината на територијата под нејзина надлежност нема определено границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозуено од ерозија, нема утврдено мерки и работи за заштита на земјиштето од ерозија и нема уредување на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ. Во прашалникот е одговорено дека општината превзема мерки за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.

- Општината секоја година до крајот на септември не врши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикаат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата.

- Општината нема донесено Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и не доставува податоци до министерството од мониторинг од локалната мрежа.

-Водата за пиење ја обезбедуваат преку подземни водни тела. Општината има основано јавно претпријатие ЈКП Комуналец Гевгелија за вршење на дејноста и работењето и одржувањето на системите за водоснабдување и снабдувањето со вода за пиење согласно член 185.

- Општината во прашалникот има одговорено дека нема реализирано инспекциски надзор во областа на водите (согласно член 229)

Согласно петата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Гевгелија, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од областа на заштита од бучава во животната средина :

-Општината при издавање на одобренија за градба не утврдуваат дали планските документи за објектот што се предмет за одобрение за градба ги исполните посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита одбучава согласно член 23 од ЗЗБЖС, и дали води Катастар на создавачи на бучава согласно член 35 од ЗЗБЖС

-Општината нема склучено договор со овластено правно лице за мерење на бучава.

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги увиде следниве недостатоци кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го известат министерството, и даде неколку препораки:

- Се препорачува вработениот во областа за заштита на животната средина да продолжи да работи согласно законските прописи. Но потребно е да се опфаќаат сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред сè од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за водите, Законот за заштита од бучавата во животната средина и останатите закони од областа на животната средина, во спроведување на постапките каде беше констатирано дека не се спроведуваат, бидејќи еден вработен засега работи на спроведување на сите закони во областа, и сам не е во можност се да сработи доволно, потребно е да се постапи согласно заклучокот на Влада и да се систематизира уште едно работно место на кое ќе биде вработен или распореден друг извршител а кој би му помагал на сега вработениот. Да се отпочне постапка за нов овластен инспектор за животна средина бидејќи вработениот е пред пензија како би можел знаењето и искуството да го премнесе како и со оглед на тоа што постапката за добивање на лиценца за овластен инспектор трае околу една година.

-Да се подготви ЛЕАП,

-Општината да ја исполни обврската согласно член 154 од ЗЖС, да се донесе надворешен план за вонредни состојби.

Во областа на отпадот:

- Општината да отпочне со водење на консолидарн извештај со податоци доставени од правни и физички лица, кои вршат дејности на собирање, транспортирање, складирање, третман и преработка на отпад.
- Општината да го информира Министерството на која локација се врши депонирање на инертен отпад.
- Општината да отпочне со водење катастар за својата територија, каде ќе се евидентираат создавачите на неопасен отпад, што подразбира исполнување на обврската од член 116 од ЗУО.
- Потребно е Општината да превземе активности согласно членот 43 став (3), во иднина да им овозможи на граѓаните кои ги опслужува да го селектираат отпадот според видот и нивните карактеристики.
- Општината е потребно да пристапи кон склучување на договор со правно лице за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори, со што би се овозможило вклучување во колективен систем за управување со посебни текови на отпад. (Го Грeen не поседува Дозвола за колективно постапување)
- ЕЛКОЛЕКТ не поседува Дозвола за колективен постапувач за управување со отпад од електрична и електронска опрема, врз основа на наведеното Општината е потребно да пристапи кон склучување на договор со правно лице кое ја поседува именуваната дозвола.
- Општината е потребно да пристапи кон склучување на договор со правно лице за управување со пакување и отпад од пакување, со што би се овозможило вклучување во колективен систем за управување со посебни текови на отпад.

Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

- За издадените дозволи за користење за вода или дозвола за испуштање, шест месеци пред истекот на рокот на важност на дозволите потребно е да се достави барање за нивно продолжување до Министерството за животна средина и просторно планирање. Воедно, Ви укажуваме дека за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот за населените места во општина Гевгелија за кои не се прибавени дозволи за користење на вода согласно член 26 и 28, истите потребно е да се прибават, исто така и за испуштања или фрлање материи и супстанции во реципиенти за кои не е прибавена дозвола за испуштање согласно член 79 од ЗВ потребно е истата да се прибави.
- По донесување на одлуките за определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот од страна на Владата на РСМакедонија, потребно е општината во урбанистичките планови на општината да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.
- Општината да донесе предлог Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ.
- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, пошумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбаните подрачја согласно оваа програма.

- Согласно член 126 од ЗВ потребно е Планот за заштита и одбрана од поплави во континуитет да се изработува, да се доставува до Министерство за животна средина и просторно планирање како и да се спроведува истиот.
- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината потребно е да изврши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземат мерки од страна на општината.
- Советот на општината на територијата под нејзина надлежност потребно е да ги определи границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрозено од ерозија како и да ги утврди мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и да ги презема мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 136 и член 137 од ЗВ.
- Општината потребно е да ги исполни и обврските од член 141 од ЗВ и да ги превземе мерките за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.
- Потребно е согласно член 143 општината да изработи, доставува и објавува извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.
- Општината потребно е да донесе Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и редовно да доставува податоци од мониторинг согласно член 156 ЗВ.

Во областа на бучавата:

- При издавање на одобренија за градба општината е потребно да утврдува дали планските документи за објектот ги исполниле посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита од бучава согласно член 23 од ЗЗБЖС.
- Се препорачува во општината да се овозможи учество на стручни обуки на вработените во општината кои работат во делот на заштитата на животната средина се со цел зајакнување на капацитетите за спроведување на законските прописи за заштита на животната средина на локално ниво.
- Во рок од 6 месеци Општина Гевгелија треба да го извести Министерството за животна средина и просторно планирање за превземените активности согласно утврдените недостатоци во однос на имплементацијата на надлежностите.

Скопје, 2021 година

Претседател на Комисија
Танја Кировска Филиќ _____

Членови од Комисијата присутни на надзорот:

Даниела Наумоска, _____

Александар Петковски, _____

Ирена Николоска _____

Членови на комисијата кои учествуваа во извештајот:

Даниела Ристова, _____